

Handreiking Toegang en verwijzing

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Leeswijzer	3
2	Standaard proces Verwijzen en Toewijzen	4
2.1	Verantwoordelijkheid jeugdhulpaanbieder	4
2.2	Wettelijke Verwijzers	4
2.3	Verwijsroutes	4
2.3.1	Zelfverwijzing	4
2.3.2	Toewijzing via het lokale toegangsteam van de gemeente	4
2.3.3	Verwijzing via Medisch circuit	6
2.3.4	Verzoek om toewijzing via de GI	7
3	Aanpassingen in de hulpvraag	8
3.1	Weigeren van een Toewijzing	8
3.2	De jeugdhulpaanbieder vindt dat een andere vorm van jeugdhulp nodig is	8
4	Afspraken over regievoering en samenwerking	9
4.1	Regievoering	9
4.1.1	Regiehouder	9
4.1.2	Procesmatige regievoerder (Procesregie)	9
4.1.3	Casusregie (Inhoudelijke regievoerder)	10
4.1.4	Regiebehandelaar	10
4.2	Samenwerking	11
4.3	Expertise en Consultatie	12
4.3.1	Onafhankelijk Jeugd Expert (OJEP)	12
4.3.2	Regionaal Expertise Team (RET)	12
5	Onderwerpen	14
5.1	Jeugdhulp met een spoedeisend karakter	14
5.2	Overbruggingshulp	14
5.3	Indirect gebonden tijd	14
5.4	Doelmatigheid van jeugdhulp en aanleveren gegevens	14
5.5	Tolkenkosten	15
5.6	Hulp aan ouders bij eigen problematiek	15
	Bijlage 1. Begrippenlijst	16

1 Inleiding

1.1 Leeswijzer

De gemeenten binnen de regio Alkmaar werken graag samen met de gecontracteerde jeugdhulpaanbieders. In deze handreiking staat wat daarvoor verwacht wordt van de gecontracteerde jeugdhulpaanbieders voor het verwijzingsproces.

Afspraken tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders voor de administratieve afhandeling zijn in dit protocol in de volgende drie hoofdstukken gesplitst:

- Hoofdstuk 2 Standaard proces Verwijzen en Toewijzen;
- Hoofdstuk 3 Aanpassingen in de hulpvraag;
- Hoofdstuk 4 Afspraken, hierin zijn onderwerpen opgenomen als regievoering.

In hoofdstuk 5 is bij de processen en de bijbehorende acties een aantal aandachtspunten opgenomen.

Deze Handreiking is een onderlegger bij het Regionaal Administratie Protocol en is ter verduidelijking van processen.

2 Standaard proces Verwijzen en Toewijzen

Dit hoofdstuk beschrijft het standaard proces van beoordelen, toewijzen en leveren van jeugdhulp.

2.1 Verantwoordelijkheid jeugdhulpaanbieder

- een goed onderzoek, analyse en eventuele diagnosestelling bij aanvang van het traject
- een adequaat en compleet hulpverleningsplan; en
- aanbieder is zich bewust van zijn deskundigheid en de daaraan gekoppelde grenzen. Indien dat voor de hulpverlening is vereist, werkt jeugdhulpaanbieder samen met een andere jeugdhulpaanbieder.

2.2 Wettelijke Verwijzers

Regio Alkmaar e.o. erkent alleen verwijzingen van de in de Jeugdwet vastgelegde wettelijke verwijzers. Dit zijn gemeenten (via het lokale toegangsteam), huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten, gecertificeerde instellingen en rechters. Een medisch specialist mag niet naar de eigen organisatie verwijzen.

2.3 Verwijsroutes

Er zijn twee verschillende verwijsroutes, zie paragraaf 2.1 en 2.2:

1. Directe toewijzing via de gemeente (het lokale toegangsteam)
2. Via een andere wettelijke verwijzer, zoals
 - het medisch circuit: huisarts/jeugdarts/medisch specialist
 - een gecertificeerde instelling (Bepaling Jeugdhulp)
 - de gerechtelijke route: rechter, OM of Functionaris Justitiële Jeugdinrichting

Vanuit de ontwikkelopgave vanuit jeugdhulp met verblijf en de gestelde doelen binnen ambulante jeugdhulp zien de gemeenten een stevige(re) regierol van gemeentelijke toegangsteams en een centrale rol voor de jeugdige/gezin. Hiervoor is een sterkere samenwerking in de jeugdhulp vereist. Niet alleen de relatie tussen gezin, verwijzer en jeugdhulpaanbieder wordt geborgd, maar ook komt de positie van het gezin in het zorglandschap centraal te staan. Gemeenten staan voor een brede integrale aanpak van het gezin, door aansluiting te zoeken bij andere voorzieningen, zoals het onderwijs. In specifieke situaties is het daarom raadzaam dat gemeenten en jeugdhulpaanbieders de meest passend vorm van jeugdhulp onderling afstemmen.

2.3.1 Zelfverwijzing

In het berichtenverkeer bestaat de optie “Zelfverwijzer/Geen Verwijzer”. Hiermee wordt bedoeld dat een jeugdhulpaanbieder een Verzoek om Toewijzing instuurt als de client zich zelf direct bij de jeugdhulpaanbieder heeft gemeld. Dit is binnen de regio Alkmaar **niet** toegestaan.

2.3.2 Toewijzing via het lokale toegangsteam van de gemeente

Als een jeugdige/gezin met een hulpvraag zich bij het lokale toegangsteam meldt, bepaalt het lokale toegangsteam, samen met de jeugdige, of er jeugdhulp nodig is. Bij deze beoordeling maakt het lokale toegangsteam gebruik van een vraaganalyse instrument waarin alle relevante aspecten van het gezin en de jeugdige systematisch aan bod komen. Voor de inzet van jeugdhulp staat de hulpvraag van de Jeugdige centraal. Het gaat om beantwoording van de vraag welke vorm van hulp nodig is om het functioneren van de jeugdige en het gezin te verbeteren. Waar nodig vindt vooraf afstemming plaats tussen het lokale toegangsteam en jeugdhulpaanbieders.

Hierna stuurt het lokale toegangsteam een toewijzing. Hiervoor doorloopt zij de volgende stappen:

- **Het maken van een analyse**
Het lokale toegangsteam maakt samen met het gezin een analyse van de hulpvraag en wat nodig is om de hulpvraag adequaat te beantwoorden. Op basis van deze eerste inschatting stelt zij een ondersteuningsplan op.
- **Het opstellen van een ondersteuningsplan**
Het lokale toegangsteam stelt samen met de jeugdige en/of het gezin het ondersteuningsplan op waarin de niet-vrij-toegankelijke Jeugdhulp staat beschreven. Het ondersteuningsplan wordt aan de jeugdhulpaanbieder toegezonden via de (beveiligde) mail.
- **De toewijzing**
De Jeugdhulpaanbieder krijgt van het lokale toegangsteam met de toewijzing, de verantwoordelijkheid voor het behalen van het resultaat binnen de vastgestelde kaders van het product. De jeugdhulpaanbieder ontvangt de toewijzing via het berichtenverkeer.

Vervolgens stelt de jeugdhulpaanbieder het hulpverleningsplan op. Hierin wordt vastgelegd op welke wijze de jeugdhulpaanbieder de hulpverlening vormgeeft. Onderdeel van dit plan is een uitwerking van de wijze waarop invulling gegeven wordt aan de casusregie, zie Hoofdstuk 4, als er meerdere partijen in het gezin betrokken zijn.

Verlenging of wijziging van jeugdhulp via het lokale toegangsteam

In sommige situaties blijkt na overleg met de jeugdige en het gezin dat de beoogde doelen niet (volledig) behaald zijn, terwijl de einddatum van de toewijzing is bereikt. Dan kan bij het lokale toegangsteam een verlenging worden aangevraagd. Het lokale toegangsteam beoordeelt de aanvraag voor jeugdhulp en de daaruit voortvloeiende toewijzing op basis van de beschikbare informatie. Op verzoek van het lokale toegangsteam levert de jeugdhulpaanbieder een evaluatieformulier aan.

In het evaluatieformulier is in elk geval de volgende informatie opgenomen:

- NAW gegevens van de jeugdige;
- Het product dat ingezet is en verlengd moet worden;
- Wat de reden is dat de jeugdhulp verlengt moet worden;
- Wat jeugdhulpaanbieder aanpast in het behandelplan om het resultaat alsnog te behalen;
- Wat de beoogde nieuwe einddatum is;
- Of expliciet aan ouders is gevraagd of zij toestemming geven om informatie met de gemeente te delen en of zij toestemming hebben gegeven.

Desgewenst kan de gemeente contact opnemen met de jeugdige en/of het systeem om nadere informatie op te vragen over de resultaten van de ingezette jeugdhulp en de vraag om wijziging dan wel verlenging.

Het evaluatieformulier wordt nog nader uitgewerkt en samen met de gecontracteerde jeugdhulpaanbieders besproken. Jeugdhulpaanbieder levert het evaluatieformulier tussen acht en twaalf weken vóór de einddatum van de lopende toewijzing volledig en correct ingevuld aan bij het lokale toegangsteam.

2.3.3 Verwijzing via Medisch circuit

Naast het lokale toegangsteam kunnen ook de huisarts en medisch specialist de verwijzer zijn (medische verwijzer). De medische verwijzer bepaalt, samen met de jeugdige, of er jeugdhulp nodig is om de jeugdige en/of het gezin te ondersteunen. Voor de inzet van hulp staat de hulpvraag van de Jeugdige centraal. Het gaat om de beantwoording van de vraag welke hulp nodig is om het functioneren van de jeugdige en het gezin te verbeteren.

Verwijzing

Op basis van een analyse verwijst de medische verwijzer door naar een jeugdhulpaanbieder. Uitgangspunt is dat de verwijzer bij zijn verwijzing aangeeft welke product er nodig is, met welke omvang en welke duur. In die situaties dat een verwijzer dat niet doet, kan de gemeente de inzet toetsen.

Vervolgens stelt de jeugdhulpaanbieder het hulpverleningsplan op. Hierin wordt vastgelegd, op welke wijze de jeugdhulpaanbieder de jeugdhulp vormgeeft. Onderdeel van het hulpverleningsplan is een uitwerking van de wijze waarop invulling gegeven wordt aan de casusregie, zie Hoofdstuk 4, als er meerdere partijen in het gezin betrokken zijn.

De jeugdhulpaanbieder stuurt op basis van zijn inschatting een Verzoek om Toewijzing (VOT) via het berichtenverkeer aan de gemeente. Indien verwacht wordt, dat de jeugdhulp niet binnen de in de perceelbeschrijvingen opgenomen richtlijnen kan worden geleverd, overlegt de jeugdhulpaanbieder met het lokale toegangsteam.

Verlenging of wijziging van jeugdhulp

In sommige situaties blijkt na overleg met de jeugdige en het gezin dat de beoogde doelen niet (volledig) behaald zijn, terwijl de einddatum van de toewijzing is bereikt. Dan kan bij het lokale toegangsteam een verlenging worden aangevraagd.

Ook nu kan het lokale toegangsteam bij de jeugdhulpaanbieder een evaluatieformulier opvragen. In het evaluatieformulier is in elk geval de volgende informatie opgenomen:

- NAW gegevens van de jeugdige;
- Het product dat ingezet is en verlengd moet worden;
- Wat de reden is dat de jeugdhulp verlengd moet worden;
- Wat jeugdhulpaanbieder aanpast in het hulpverleningsplan om het resultaat alsnog te behalen;
- Wat de beoogde nieuwe einddatum is;
- Of expliciet aan ouders toestemming is gevraagd om informatie met de gemeente te delen (indien de gemeente niet de verwijzer is) en of zij toestemming hebben gegeven.

Desgewenst kan de gemeente contact opnemen met de jeugdige en/of het systeem om nadere informatie op te vragen over de resultaten van de ingezette jeugdhulp en de vraag om wijziging dan wel verlenging.

Het evaluatieformulier wordt nog nader uitgewerkt en samen met de gecontracteerde jeugdhulpaanbieders besproken. Jeugdhulpaanbieder levert het evaluatieformulier tussen acht en twaalf weken vóór de einddatum van de lopende toewijzing volledig en correct ingevuld aan bij het lokale toegangsteam.

2.3.4 Verzoek om toewijzing via de GI

De hulpvragen die een GI tegenkomt, zijn over het algemeen zwaarder en complexer van aard. Het uitgangspunt is dat de GI, het lokale toegangsteam en jeugdhulpaanbieder(s) samen in overleg treden welke hulpverlening wordt ingezet. De GI heeft hierin een verwijzbevoegdheid. De procedure onder paragraaf 2.4.3 (Verwijzing via Medisch circuit) wordt gevolgd.

3 Aanpassingen in de hulpvraag

3.1 Weigeren van een Toewijzing

De Regio Alkmaar streeft ernaar om passende jeugdhulp in te zetten. Dat is niet alleen een verantwoordelijkheid van de verwijzer, maar ook van de Jeugdhulpaanbieder. Hiertoe wordt verwacht dat de jeugdhulpaanbieder bij start van de jeugdhulp een screening uitvoert.

Screening bij verwijzing huisarts en medisch specialist

De jeugdhulpaanbieder controleert of de jeugdige in het bezit is van een wettelijke verwijzing. Vervolgens bepaalt de jeugdhulpaanbieder of de hulpverlening aansluit bij de hulpvraag van de jeugdige en of de gevraagde hulp en beoogde resultaat past binnen de mogelijkheden van de jeugdhulpaanbieder.

De jeugdhulpaanbieder kan ondanks de contractuele acceptatieplicht op basis van de screening besluiten geen hulpverlening te bieden aan de jeugdige. Dit kan drie oorzaken hebben:

- Aanbieder heeft niet de benodigde expertise om hulp te verlenen bij de specifieke hulpvraag (te zware hulpvraag voor jeugdhulpaanbieder);
- Aanbieder is overgekwalificeerd ten aanzien van de specifieke hulpvraag (te lichte hulpvraag voor jeugdhulpaanbieder);
- Aanbieder heeft gewichtige redenen, die de inzet van doelmatige jeugdhulp belemmeren.

Indien één van deze drie oorzaken van toepassing zijn, heeft de jeugdhulpaanbieder een plicht om samen met de verwijzer een jeugdhulpaanbieder te zoeken die wel passende jeugdhulp kan leveren. Eventuele al ingezette jeugdhulp is declarabel.

3.2 De jeugdhulpaanbieder vindt dat een andere vorm van jeugdhulp nodig is

Soms komt het voor dat een jeugdhulpaanbieder naar aanleiding van de initiële screening tot de conclusie komt dat het toegewezen product niet passend is bij de hulpvraag van de jeugdige of het gezin. In die gevallen kan de jeugdhulpaanbieder een verzoek tot wijziging aanvragen.

Verzoek om Wijziging

Er is alleen sprake van het aanvragen van een nieuwe inzet van jeugdhulp of aanpassing in zwaarte ervan wanneer er een wezenlijk andere aanpak geleverd moet worden. U kunt dit verzoek altijd indienen bij de gemeentelijke toegang, ook als de verwijzing via een andere route is gelopen. Wel wordt van u verwacht dat u inhoudelijke wijzigingen afstemt met de initiële verwijzer.

De gemeente kan na ontvangst van het verzoek om wijziging de jeugdhulpaanbieder verzoeken om inhoudelijke informatie. De jeugdhulpaanbieder stuurt de informatie in via het regionale format voor Verlengingen e.a. Wijzigingen. Het format wordt binnen 5 werkdagen aan het Lokale toegangsteam verzonden.

Dit formulier wordt nog uitgewerkt en samen met gecontracteerde jeugdhulpaanbieders besproken.

4 Afspraken over regievoering en samenwerking

4.1 Regievoering

De Regio Alkmaar kent, naast de regie die gezinnen en jeugdigen over hun eigen leven hebben, diverse vormen van regie:

- Procesmatige regie (Procesregisseur)
- Inhoudelijke regie (Casusregisseur)
- Regiebehandelaarschap (Regiebehandelaar)

4.1.1 Regiehouder

In alle gevallen is het doel van de jeugdhulp dat het gezin en de jeugdige zelf de regie over hun leven behouden. Zij zijn daarmee per definitie regiehouder over hun eigen leven.

Andere regierollen zijn altijd tijdelijk en ondergeschikt aan de regierol van het gezin zelf. Deze rollen worden altijd ingezet met het doel dat gezinnen en jeugdigen zelf op basis van de eigen kracht van het gezin en de jeugdige deze regie weer adequaat uit kunnen voeren.

4.1.2 Procesmatige regievoerder (Procesregie)

In principe vervult de verwijzer (vanuit de rol van opdrachtgever) de rol van procesregie.

Deze voert primair de regie op het behalen van de aan de jeugdhulp verbonden doelen (doelmonitoring). Dit gebeurt op procesniveau, waarbij de te behalen resultaten, de termijn waarbinnen deze worden behaald en de functionele inzet centraal staan.

Wanneer de jeugdhulpaanbieder een vermoeden heeft van problemen op meerdere leefgebieden en de noodzaak om sterkere procesregie ervaart, dient de jeugdhulpaanbieder in overleg met jeugdige en/of het systeem contact op te nemen met het Lokale toegangsteam. Indien gewenst kan het Lokale toegangsteam aansluiten en meedenken in wat passend is.

Ook als de gemeente niet de initiële verwijzer is, kan de gemeente, indien zij het nodig acht, vanuit haar wettelijke taak, zelfstandig een procesregisseur aanwijzen. In het geval van uitvoering van een kindbeschermingsmaatregel en daarmee de betrokkenheid van een gecertificeerde instelling, ligt deze rol bij de gecertificeerde instelling.

Dit betekent minimaal dat er zicht wordt gehouden op de doelen cliëntervaring, etc.

De procesregisseur heeft een coördinerende rol op het niveau van het proces, onderlinge relaties, individuele belemmeringen en werkt als de verbindende factor toe naar de uiteindelijk best passende hulp. De procesregisseur ziet erop toe dat de betrokken hulpverleners samen (gaan) werken en dat er met regelmaat een evaluatie/1g1p wordt georganiseerd. Daarnaast stuurt en controleert de procesregisseur op de doelmatigheid en doorlooptijd.

De rol en inzet van de procesregisseur is dus situatie afhankelijk, maar is altijd domein overstijgend.

4.1.3 Casusregie (Inhoudelijke regievoerder)

Binnen alle jeugdhulp wordt altijd een casusregisseur aangewezen. De inhoudelijke regievoering ligt daarmee doorgaans altijd bij de aanbieder.

Deze persoon is voor de jeugdige, het gezin en de verwijzer het aanspreekpunt indien er vragen zijn over het ingezette jeugdhulptraject, maar deze persoon ziet ook toe op de voortgang en de integrale aanpak het totale hulpverlening voor de jeugdige of het gezin en bij de verwijzer of andere betrokkenen aan kan geven hoe de jeugdhulp vordert.

Waar sprake is van de inzet van meerdere hulpverleners van meerdere organisaties, is de benoeming van een inhoudelijke regievoerder /casusregisseur randvoorwaardelijk voor het ontvangen van een toewijzing.

Per jeugdige of gezin kan er maar maximaal één casusregisseur zijn. Waar meerdere partijen betrokken zijn, wordt in onderlinge afstemming een casusregisseur benoemd. Waar een regiebehandelaar betrokken is, kan de rol van casusregisseur ook vervuld worden door de regiebehandelaar.

Indien gedurende een hulpverleningstraject de casusregisseur wisselt, wordt dit direct aan het lokale toegangsteam doorgegeven. Indien de jeugdhulp door één partij wordt geleverd, levert deze automatisch de casusregisseur.

Professionals die in aanmerking komen voor de rol van Casusregisseur

Om de verantwoordelijkheden van de casusregisseur te vervullen is het noodzakelijk dat diegene beschikt over de juiste kennis, vaardigheden en ervaring. Een casusregisseur heeft daarom minimaal HBO niveau en is SKJ/BIG geregistreerd. De casusregisseur moet goed in staat zijn de problematiek van de client te koppelen aan de hulpvraag en het hulpaanbod. De casusregisseur moet in staat zijn een adequaat plan op te stellen, in samenspraak met de jeugdige en/of het systeem van de jeugdige en daarop te monitoren en te evalueren.

4.1.4 Regiebehandelaar

Binnen alle herstelgerichte jeugdhulp dient altijd een regiebehandelaar actief betrokken te zijn. De regiebehandelaar is de verantwoordelijke voor het kwalitatief en doelmatig verlopen van het gehele jeugdhulpverleningstraject van de jeugdige en/of het systeem. De regiebehandelaar stuurt op zowel de inhoud, het proces, als de betrokken jeugdhulpverleners en draagt verantwoordelijkheid voor de integrale behandeling. Dit houdt in dat de rol van casusregisseur in deze situatie vervuld wordt door de regiebehandelaar en dat van een regiebehandelaar ook verwacht kan worden dat deze afstemt over het volledige jeugdhulpverleningstraject van een jeugdige en/of het systeem.

Met de regiebehandelaar volgen we verder de voorwaarden, definitie, taken en bevoegdheden van het Landelijk Kwaliteitsstatuut GGZ.

Voor jeugdhulp waarin geen sprake is van GGZ-problematiek kunnen de volgende functies ook als regiebehandelaar optreden:

- Gedragswetenschapper (WO)
- Gedragsdeskundige (WO)
- (Ortho)pedagoog (WO)
- Psycholoog Kind en Jeugd (WO)

De regiebehandelaar is actief onderdeel van het jeugdhulptraject en is niet alleen betrokken bij start en eind van de jeugdhulp, maar onder andere ook bij tussentijdse evaluaties, diagnostiek, beslissingen ten aanzien van het jeugdhulptraject en aanpassingen in het behandelplan.

Per casus is er één regiebehandelaar die de totale regie op de jeugdhulp vorm geeft. Waar sprake is van de inzet van meerdere hulpverleners van meerdere organisaties, is de benoeming van een regiebehandelaar randvoorwaardelijk voor het ontvangen van een toewijzing. Indien hulp binnen de integrale ambulante jeugdhulp door één hulpverlener wordt verleend, is deze per definitie ook de regiebehandelaar.

In algemene zin luidt de verantwoordelijkheid van de regiebehandelaar als volgt:

De regiebehandelaar heeft een directe betrokkenheid bij de jeugdige en/of het systeem in het hulptraject. Hij zorgt ervoor dat in samenspraak met de jeugdige en/of het systeem het hulpverleningsplan wordt opgesteld en stelt deze vast; hij draagt er zorg voor dat dit wordt uitgevoerd en – wanneer omstandigheden daartoe aanleiding geven – wordt bijgesteld. De regiebehandelaar draagt er zorg voor dat de verrichtingen of activiteiten van alle hulpverleners die beroepshalve bij het hulptraject van de jeugdige en/of het systeem betrokken zijn – en dus ook zijn eigen verrichtingen of activiteiten – op elkaar zijn afgestemd. Wanneer meerdere jeugdhulpaanbieders tegelijkertijd bij het hulptraject van de jeugdige en/of het systeem zijn betrokken, spant de regiebehandelaar zich in voor een goede samenwerking en afstemming, met toestemming van de jeugdige en/of het systeem. De regiebehandelaar zorgt ervoor dat in het hulptraject de juiste c.q. aangewezen deskundigheid op het juiste moment wordt betrokken.

4.2 Samenwerking

Tijdens een jeugdhulptraject kan het noodzakelijk zijn om een andere jeugdhulpaanbieder in te schakelen ten einde een integraal en volledig jeugdhulpaanbod te kunnen bieden.

Afhankelijk van de hulpvraag en benodigde aanvullende inzet kan het Lokaal Team er in overleg met het gezin en betrokken jeugdhulpaanbieders voor kiezen om:

- de lopende toewijzing bij de betrokken jeugdhulpaanbieders te laten. Deze jeugdhulpaanbieders maken zelf afspraken met jeugdhulpaanbieders van de extra hulpverlening en rekenen dit onderling af.

of

- de toewijzing voor de betrokken jeugdhulpaanbieders ongewijzigd te laten en de nieuwe jeugdhulpaanbieder een aparte toewijzing te geven.

Uitgangspunt is dat de casusregisseur binnen het hulptraject inhoudelijk stuurt op de gezamenlijke inzet van jeugdhulp. Elke betrokken jeugdhulpaanbieder is zelf verantwoordelijk voor de te behalen doelen en het proces voor hun gedeelte binnen het hulpverleningstraject.

4.3 Expertise en Consultatie

Bij het opstarten of gedurende de levering van jeugdhulp, kan het voorkomen dat de situatie rondom een jeugdige of gezin zo complex wordt dat extra kennis en expertise nodig is, of dat het erop lijkt dat de benodigde jeugdhulp niet beschikbaar is. Hiervoor organiseert de regio Alkmaar een escalatieladder.

Als een jeugdhulpaanbieder dit constateert, wordt eerst overlegt met de verwijzer. Als een externe verwijzer dit constateert, kan deze zich melden bij het lokale toegangsteam.

Het lokale toegangsteam kijkt eerst intern of zij een passend antwoord op de vraag kunnen formuleren. Lukt dit niet dan kan de casus (anoniem) regionaal met collega's worden besproken. Mocht het antwoord dan nog steeds niet worden geformuleerd, dan heeft het lokale toegangsteam de mogelijkheid om via een consultatieopdracht de casus voor te leggen aan een gecontracteerde jeugdhulpaanbieder of om de vraag voor te leggen aan de gecontracteerde onafhankelijke jeugdexpert (OJEP). In alle stappen worden in de casus actieve jeugdhulpaanbieders betrokken. Uiteraard kan het voorkomen dat ook na al deze stappen, het niet lukt om passende jeugdhulp voor de jeugdige of het gezin te organiseren. Hiervoor heeft de Regio Alkmaar verschillende overlegtafels, waar de casus geagendeerd wordt. Als onderdeel hiervan start de Regio Alkmaar het Regionaal Expertteam (RET) op.

4.3.1 Onafhankelijk Jeugd Expert (OJEP)

Een onafhankelijk jeugdexpert is een SKJ of BIG-geregistreerd jeugdhulpaanbieder met een specifieke expertise die geen contract en geen belangen in regio Alkmaar heeft en daardoor objectief kan adviseren in een specifieke casus.

De OJEP kan door het lokale toegangsteam worden ingezet, indien:

- De jeugdige, het gezin, de jeugdhulpaanbieder en lokale toegangsteam niet tot overeenstemming over de inzet van passende hulp en een beroep wordt gedaan op een second opinion zoals opgenomen in de Jeugdwet. Het gaat hierbij over de inhoudelijke levering van jeugdhulp en niet over de dienst waaronder de jeugdhulp geleverd dient te worden.
- Het Lokale toegangsteam, om de jeugdhulp passend vorm te geven, expertise nodig heeft, die zij zelf niet beschikbaar hebben.

In overleg wordt de rol die de OJEP invult bepaald. Het initiatief tot inzet van de OJEP is voorbehouden aan de medewerker van de lokale toegang.

4.3.2 Regionaal Expertise Team (RET)

Doel van het RET

In de Regio Alkmaar wordt gewerkt aan het door ontwikkelen van het Regionaal Expertteam (RET). Op 1 januari 2023 dient de regio Alkmaar een volledig functionerend RET te hebben. Het RET doet twee dingen. Allereerst het bieden van advies en ondersteuning bij vastgelopen en/ of complexe hulpvragen. In de tweede plaats creëert het RET een lerend stelsel. De bedoeling is te leren van de besproken casuïstiek en de samenwerking te verbeteren.

Indien er sprake is van een vastgelopen complexe casus kan een aanmelding aan het RET worden gedaan. Het RET adviseert over passende hulp, waarbij de hulpvraag van de jeugdige en/of het systeem centraal staat. Dat betekent dat het RET ook een uitspraak kan doen die past bij de omgekeerde toets.

Kwetsbare gezinnen met complexe problematiek hebben vaak te maken met problemen op verschillende levensgebieden. Denk hierbij aan schulden, armoede, uitsluiting, laaggeletterdheid, werkloosheid, ziekte (zowel psychisch als lichamelijk), enz. In het RET wordt hier rekening mee gehouden en hierover ook geadviseerd. Er kan ook een andere professional uitgenodigd worden als het gaat om andere levensgebieden. De experts zijn in staat om out-of-the-box en verbindend te kunnen denken. Zij mogen dit ook van de organisatie waar zij uit afkomstig zijn.

Positie van het RET

In het RET bespreekt men zeer complexe casussen, waar op dat moment geen oplossing voorhanden is. Dat kan door hiaten in het aanbod, of door de complexiteit van de hulpvraag. Inzet van expertise in het RET wordt vergoed op basis van consultatie. In de vergoeding zit zowel de voorbereidingstijd als de overlegtijd in het RET en de opvolging. Het RET opereert met mandaat en doorzettingsmacht. Als het RET tot een bindend advies komt, conformeren zowel gemeenten als jeugdhulpaanbieders zich aan het bindende advies van het RET. Zo zorgen zij gezamenlijk voor een passende oplossing in de vastgelopen casuïstiek.

Toegang tot het RET

Het RET kan alleen worden ingezet door de lokale toegangsteams. Jeugdhulpaanbieders die het RET willen inzetten dienen dit aan te vragen bij het lokale toegangsteam, waarna deze, na het doorlopen van escalatieladder, kan beslissen of inzet van het RET noodzakelijk is.

Waar is het RET niet van

Het RET is onderdeel van een expertisenetwerk in de Regio Alkmaar. Daarom land niet elke casus op tafel bij het RET:

- Het RET bespreekt geen trajecten waarbij veiligheidsvraagstukken voorop staan. Hiervoor is het MDA ++
- Het RET is geen crisisdienst. Hiervoor is Spoed4Jeugd.
- Het RET bespreekt geen algemene vraagstukken op het snijvlak WMO, Jeugdwet, Zorgverzekeringswet en Wet Langdurige Zorg.
- Het RET is er niet om de wachtlijsten te omzeilen.
- Het is de bedoeling dat je eerst samen het probleem probeert op te lossen. Het RET is niet het eerste punt waar gezamenlijk wordt geprobeerd het probleem op te lossen.
- Het RET bespreekt geen klachten.

5 Onderwerpen

Het ontbreken van standaardafspraken op bijzondere onderwerpen leidt tot veel administratieve lasten bij gemeenten en jeugdhulpaanbieders. Vanuit deze reden maken de onderwerpen in dit hoofdstuk integraal onderdeel uit van deze Handreiking.

5.1 Jeugdhulp met een spoedeisend karakter

In situaties van spoedeisend belang waarin geen sprake is van een crisissituatie, wordt de vereiste jeugdhulp binnen twee werkdagen opgestart. De verwijzer en de jeugdige en/of het gezin stellen de urgentie vast. De jeugdhulpaanbieder maakt treft een voorziening voor en maakt afspraken met de jeugdige en/of het gezin over incidenten die buiten kantooruren optreden.

5.2 Overbruggingshulp

Jeugdhulpaanbieders die een toewijzing hebben geaccepteerd, maar de vereiste jeugdhulp niet direct kunnen inzetten, leveren overbruggingshulp totdat zij de vereiste jeugdhulp kunnen inzetten. Het gaat hierbij om zowel ambulante jeugdhulp als jeugdhulp met verblijf.

De inzet van overbruggingshulp dient binnen één week na acceptatie van de toewijzing te starten en mag niet langer duren dan de treknormen voor wachttijden aangeven. Het betreft hulp en ondersteuning waarmee verergering van de situatie wordt voorkomen. De overbruggingshulp dient te worden gedeclareerd op het toegewezen product .

5.3 Indirect gebonden tijd

In het SAP is opgenomen wat onder directe en indirecte tijd wordt verstaan. De Regio Alkmaar vindt het belangrijk dat tijd die wordt gespendeerd aan jeugdhulp, zoveel mogelijk aan jeugdigen en gezin wordt besteed. Daarom stelt de Regio Alkmaar de volgende richtlijnen voor de verhouding directe en indirecte cliëntgebonden tijd:

- Binnen HAJ , OAJ en verblijf kan max 30 % van de declarabele kosten bestaan uit indirect cliëntgebonden kosten.
- Binnen GGZ ambulante kan max 40 % van de declarabele kosten bestaan uit indirect cliëntgebonden kosten.

5.4 Doelmatigheid van jeugdhulp en aanleveren gegevens

Bij aanvragen van jeugdhulpproducten kan de jeugdhulpaanbieder door de lokale toegangsteam worden verzocht om een onderbouwing van de aanvraag.

Dit kan ook aan de orde zijn bij verlengingen, uitbreiding van de jeugdhulpverlening, of als de jeugdhulpverlening vastloopt, maar ook bij de gestelde pijlpalen aan de voorkant bij toekenning.

In overleg met gecontracteerde jeugdhulpaanbieders wordt uitgewerkt welke informatie beschikbaar dient te zijn en op welke manier de informatie-uitwisseling vorm wordt gegeven.

5.5 Tolkenkosten

Het is de verantwoordelijkheid van jeugdige/gezin zelf, om ondersteuning te regelen wanneer sprake is van het niet (voldoende) spreken en/of verstaan van de Nederlandse taal. Wanneer dit niet mogelijk is, is het de verantwoordelijkheid van de jeugdhulpaanbieder om dit te regelen en te financieren.

5.6 Hulp aan ouders bij eigen problematiek

Niet alle problematiek in gezinnen hoort in de jeugdhulp, ondanks dat jeugdigen daar last van kunnen ondervinden. In bijvoorbeeld het geval van conflictscheiding, is veelal sprake is van een combinatie van volwassen problematiek en opvoed/opgroei problematiek is. Daardoor is niet altijd helder welke vormen van echtscheidingsondersteuning onder de Jeugdwet vallen.

Binnen deze aanbesteding hanteert de Regio Alkmaar daarom het volgende uitgangspunt:

Daar waar de problematiek grotendeels betrekking heeft op het persoonlijk functioneren van de volwassenen en/ of de omgang met de conflictueuze (ex-)relatie, valt de ondersteuning NIET onder de Jeugdwet. Alleen wanneer aantoonbaar is dat de jeugdige schade ondervindt of gaat ondervinden van de situatie en de benodigde ondersteuning gericht is op het verbeteren van de opvoedingsvaardigheden van ouders, kan gebruik worden gemaakt van jeugdhulp

Bijlage 1. Begrippenlijst

Begrip		Beschrijving
BG1	Crisis	Een situatie van een jeugdige en/of gezin die onmiddellijk ingrijpen vereist.
BG2	Enkelvoudige hulpvraag	Hulpvragen die te maken hebben met één of een aantal problemen, waarbij de jeugdige en/of het systeem zelfredzaam genoeg is om het probleem of de problemen na het verkrijgen van informatie, een voorziening of een uitkering, op te lossen of te stabiliseren.
BG3	EVC	Een ervaringscertificaat inzake de Erkenning van Verworven Competenties, afgegeven door een erkende EVC-aanbieder.
BG4	Evidence based	Beschikbare kennis uit een combinatie van: <ul style="list-style-type: none"> • Objectief wetenschappelijk onderzoek; • Praktijkkennis van WO-geschoolde professionals; • Ervaringskennis van jeugdigen en ouders.
BG5	Integraal	Hulp die samenhangend is.
BG6	Jeugdige	Ontvanger van jeugdhulp
BG7	Lokale toegangsteam	Laagdrempelig integraal gemeentelijk toegangspunt waar de jeugdige en/of het systeem zich kan melden met een hulpvraag en voor een beschikking voor jeugdhulp.
BG8	Passende hulp	Jeugdhulp die nodig is, waarde toevoegt en bijdraagt aan de kwaliteit van leven en aansluit bij de hulpvraag, de behoeften en de omstandigheden van de jeugdige en/of het systeem.
BG9	Sociaal netwerk	Een verzamelnaam voor mensen met wie de jeugdige en zijn/haar gezin sociale relaties onderhoudt. Dit kunnen familie, vrienden en kennissen zijn of bijvoorbeeld bekenden via sportclubs of hobby's.
BG10	Systeem	Familieleden, gezinsleden, ouders, partners, wettelijke vertegenwoordigers of andere betrokkenen in de systemen van de jeugdige.
BG11	Toekenning	Volgt op een verwijzing, beschikking of bepaling jeugdhulp en is de opdrachtverstrekking op cliëntniveau voor Opdrachtnemer.
BG12	Toewijzing	Een Toewijzing is een opdracht aan de jeugdhulpaanbieder om jeugdhulp te leveren aan de jeugdige en/of het systeem. De gemeente bevestigt dat er jeugdhulp mag worden geleverd. Voor het informeren van de jeugdhulpaanbieder wordt gebruik gemaakt van het berichtenverkeer.

Begrip (vervolg)		Beschrijving
BG13	Verwijzer	Wettelijke gemandateerde verwijzers op grond van de Jeugdwet. Het betreft Gemeenten, de huisarts, de jeugdarts, de medisch specialist, rechters en Gecertificeerde Instellingen op het gebied van jeugdbescherming en jeugdreclassering.
BG14	WachtlIJst	Het aantal jeugdigen en of gezinnen dat op hulp wacht.
BG15	Wachttijd	De tijd die voorafgaat aan het moment van start jeugdhulp, nadat een verwijzing of een toewijzing is binnengekomen bij de jeugdhulpaanbieder. In de praktijk wordt ook wel onderscheid gemaakt tussen aanmeldwachttijd en behandelwachttijd. De aanmeldwachttijd is de periode tussen het moment dat een jeugdige en/of het systeem belt voor een afspraak en het daadwerkelijke intakegesprek. De behandelwachttijd is de periode tussen de aannme van de hulpvraag door de jeugdhulpaanbieder en het begin van de behandeling. Onder wachttijd zoals hierboven benoemd, vallen zowel aanmeldwachttijd als behandelwachttijd.

